

Doniosłe uchwały

Pierwszego Synodu Plenarnego Biskupów Polskich

Ogłoszone zostały w tekście polskim i łacińskim uchwały Pierwszego Polskiego Synodu Plenarnego, odbytego w Częstochowie w r. 1936. Uchwały te w liczbie 151, podzielone na 15 rozdziałów, obowiązują od dnia 15 czerwca 1938 r.

Rozdział I zawiera zasady ogólne, według których uchwały Synodu obowiązują duchowieństwo i wiernych, rozdziały II i III dotyczą duchowieństwa świeckiego i zakonnego.

Wysokość taks

Doniosłe znaczenie ma uchwała 40-ta, której § 1-szy głosi: „Biskupi wydadzą w swoich diecezjach w przeciągu jednego roku zarządzenia określające wysokość ofiar mszalnych, taks „iura stolae“ zgodnie z postanowieniami kanonu 1234”. § 2-gi tej uchwały postanawia: „Synody prowincjonalne w przeciągu 2-let okresu według kanonu 1507 § 1. dla poszczególnych prowincji kościelnej wyznaczyć taksy za dobrowolne posługi duszpasterskie, oraz wysokość taks przy udzielaniu sakramentów, zwłaszcza małżeństwa i sakramentaliów.

Przeciwko masonerii i komunizmowi

W rozdziale IV-tym, traktującym o katolikach świeckich, § 3 uchwały 57-ej mówi: „Nie godzi się należeć, popierać, ani współpracować z sektami, z masonerią, z socjalistami, ani z innymi organizacjami, zarówno jawnymi, jak i tajnymi, które są wrogi Kościołowi i porządkowi społecznemu, albo szerzą zobojeźnienie religijne”. § 4-ty tej samej uchwały zaś głosi: „W szczególniejszy sposób Synod Plenarny wzywa katolików, by się pilnie strzegli komunizmu, stanowiącego najgroźniejszą zarazę współczesnego świata i by wszelkimi sposobami zwalczać zarówno jego przebiegłą propagandę, jak i zgubne hasła burzenia religii, szerzenia nienawiści, niszczenia wszelkiego ładu społecznego“.

O zasady katolickie w życiu publicznym

Rozdział VI-ty zatytułowany: „O zasadach moralnych życia publicznego, społecznego i kulturalnego“ zawiera szereg bardzo ważnych postanowień. Uchwała 70-ta w § 1 głosi: „Katolicy powinni zapoznawać się z katolickimi zasadami moralnymi życia publicznego i być ich zdecydowa-

nymi rzecznikami w teorii i praktyce“. § 2-gi tej samej uchwały brzmi następująco: „Zarówno duchowieństwo, jak i katolicy świeccy lojalnie spełniać będą obowiązki obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z etyką katolicką, okazując należne poszanowanie prawowitym władzom i zachowując ustawy“. W § 3-im tejże uchwały czytamy: „Przeciwstawiać się należy błędnym doktrynom politycznym, według których wszystkie dziedziny życia powinny być poddane władzy i kontroli państwa, tak, iżby mu podlegały nawet sprawy sumienia, władza Kościoła katolickiego oraz wszystkie bez wyjątku prawa, tak jednostek, jak rodzin i społeczeństwa“.

W uchwałę 71-ej „Synod Plenarny wzywa katolików, należących do izb ustawodawczych, aby w spełnianiu swych obowiązków i ustanawianiu praw kierowali się zasadami katolickimi“.

Uchwała 72-ga brzmi: „Katolicy, spełniając wobec swego narodu służbę solidarności narodowej, krzewienia kultury rodzimej i, w miarę sił, pomnażania dobrobytu własnego narodu, powinni się pilnie wystrzegać błędów szowinizmu nacjonalnego i zwalczać napór pogańskiego rasizmu“.

Życie społeczne

Trzy ostatnie uchwały z tego rozdziału (73, 74 i 75) mają brzmienie następujące: „Duchowieństwo i świeccy powinni dać w Encyklikach społecznych zasady etyczne i prawne, według których co prędzej dokonać należy naprawy stosunków społecznych“.

„Katolicy powinni brać jak najliczniejszy udział w kształtowaniu i naprawie stosunków społecznych według zasad sprawiedliwości i miłości, usuwając nienawiść i walkę klasową, oraz ułatwiając wszystkim uzyskanie pracy i możliwość odpowiedniego bytu. Między innymi dążyć należy do tego, by się w duchu społecznych zasad katolickich układały stosunki między pracodawcami i pracownikami, by usunąć bezrobocie i bezdomność i by poprawiano ciężkie warunki wsi, robotników i proletariatu“.

Prasa

W rozdziale o piśmie i wydawnictwach katolickich § 1-szy uchwały 76-tej dotyczy prasy ka-

tolickiej, mając brzmienie następujące: „Z uwagi na doniosłe znaczenie prasy w kształtowaniu zasad życia, Synod Plenarny wzywa: a) pisarzy i dziennikarzy, aby oddawali swe zdolności na służbę Królestwa Bożego; b) duchowieństwo i katolików świeckich do popierania i szerzenia dobrych książek, dzienników i pism, wydawanych w duchu katolickim“.

Uchwała 94-ta w rozdziale 9-ym o Sakramentach Świętych dotyczy sprawy małżeństw: „Synod Plenarny gani i potępia mał-

żeństwa, które katolicy ośmielają się zawierać z pogwałceniem przepisów Kościoła, jako też rozwiązywanie małżeństw katolickich przez sądy świeckie i sądy innych wyznań“.

W rozdziale 10-tym „O sakramentaliach“ znajdujemy przepis, że: „Nie wolno poświęcać pomników i tablic, niemających charakteru religijnego“.

W rozdziale 11-tym, po podkreśleniu zakazu udziału inowierców w aktach religijnych, uchwała 109-ta postanawia: „Do orszaku pogrzebowego nie wolno do-

puszczać oficjalnych przedstawicieli stowarzyszeń, potępionych przez Kościół, ani sztandarów lub emblematów tych stowarzyszeń“.

Szkola i wychowanie

Ważne znaczenie mają uchwały zawarte w rozdz. 13-tym: „O posłannictwie nauczycielskim Kościoła“, gdzie uchwała 122-ga głosi: „Na mocy prawa przyrodzonego i uroczystych orzeczeń papieskich, a zwłaszcza na mocy Encyklik o chrześcijańskim wychowaniu młodzieży, rodzice katolicy powinni się domagać, aby ich

dzieci kształcili się w katolickich szkołach wyznaniowych. Zanim szkoły wyznaniowe utworzone zostaną, Synod Plenarny nalega, aby wierni z prawa i obowiązku domagali się, by nauczanie w obecnym ustroju szkolnym odpowiadało w całości zasadom nauki katolickiej i aby młodzieży nie narażano na szkody religijne i moralne przez niestosowną edukację, p. że łączenie młodzieży katolickiej z żydowską i przez powierzenie wychowania młodzieży katolickiej nauczycielom inowiercom“.

Żydzi wróć do swoich nazwisk

Jeszcze jeden krok naprzód na drodze ku Rumunii narodowej

BUKARESZT, 4. 1. Rząd prowadzi nadal akcję unarodowiania życia społecznego i gospodarczego. Akcją ta obejmuje stopniowo różne dziedziny.

Ministerstwo pracy — jak donosi „Universul“ — wydało zakaz zatrudniania przez żydów służby chrześcijańskiej. Odpowiednie instrukcje będą rozesłane do wszystkich urzędów pośrednictwa pracy w całym kraju oraz do władz policyjnych.

Władze administracyjne zawiesiły cały szereg dzienników prowincjonalnych, wydawanych przez żydów, a mianowicie: „Lumea“, „Noutatea“ i „Ziua“ w Jasach oraz 14 dzienników na Bukwinie, głównie w Czerniowcach, jak „Allgemeine Zeitung“, „Morgenblatt“, „Tageblatt“, „Tschernowitzerblatt“, „Extrablatt“, „Abendblatt“, „Vorwaerts“, „Ostjudische Zeitung“ i inne.

Trzy wielkie dzienniki stołeczne: „Adeverul“, „Dimineata“ i „Lupta“ wbrew pogłoskom jakoby miały ponownie się ukazać, nie wychodzą w dalszym ciągu. Organ rządowy „Tara Noastra“ zamieszcza dziś wzmiankę, że trzy powyższe dzienniki zostały zamknięte a nie zawieszono tylko, wobec czego nie ukazały się one więcej. Do wszystkich prefektów ma być rozesłany okólnik żądający nadesłania szczegółowych zestawień, wychodzących w ich okręgach pism z podaniem składu osobowego redakcji. Spis ten ma służyć jako podstawa do doprowadzenia do końca likwidacji prasy żydowskiej.

W najbliższym czasie, jak słychać, mają być zawieszone wszystkie pisma żydowskie i rosyjskie, wychodzące w Besarabii.

W Moldawii rozpoczęto już realizować zarządzenie o odbieraniu

żydom koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych i innych wyrobów monopolowych.

Prasa podaje, że rozważany jest projekt rozporządzenia nakazującego, aby wszyscy, którzy zmienili nazwisko o brzmieniu nie ru-

muńskim na rumuńskie, powrócili do swych pierwotnych nazwisk.

Wizy pobytowe dla 40.000 cudzoziemców, przebywających stale w Rumunii na podstawie paszportów, będą poddane rewizji.

W całym kraju panuje spokój.

Żydzi wygrażają

rządowi i państwu polskiemu

CHICAGO, 4. 1. (tel. wł.) W wielkiej sali balowej „Shermana“ odbył się wiec zorganizowany przez chicagowską sekcję „Jewish Committee“. Na wiecu tym szereg znanych działaczy żydowskich wygłosił przemówienia nacechowane — jak donosi tutejsza prasa polska — nienawiścią do Polski. W szczególności popisywali

się przemówieniami Mayer, Herstein, rabin Grünfeld.

Najbardziej zaś wrogo wystąpił przeciw Polsce syn rabin Wise, James W. Wise, który między innymi powiedział:

„Rząd polski morduje żydów. Polscy wieśniacy zmuszani są przez rząd do antysemickich pogromów. My żydzi zmusimy rząd polski, do zaniechania takiej polityki. Polska będzie więcej cierpiała niż teraz cierpią żydzi. Miejsce dla żydów w Polsce znaleźć się musi. Rząd polski będzie przez żydów i wieśniaków niszczoney jeśli nie zmieni swego postępowania w stosunku do żydów“.

Ostatnie wiadomości sportowe

F.T.C. prowadzi w Krynicy

KRYNICA, 4. 1. W czwartym dniu międzynarodowego turnieju o mistrzostwo Krynicy odbyły się dwa spotkania — o oba o wyniki remisowy.

W pierwszym Ferencvaros (Budapeszt) i Rotweiss (Berlin) uzyskali wynik 0:0. Gra mało ciekawa, gdyż żadna z drużyn nie prowadziła gry otwartej. Węgrzy wystąpili bez swego najlepszego gracza Stappelforda i przez cały czas meczu bronili się, chcąc utrzymać wynik remisowy, który zapewni im prawdopodobnie mistrzostwo.

W drugim meczu Warszawianka zagrała b. dobrze, remisując z mistrzem Polski Cracovią 1:1 (0:1, 1:0, 0:0). Bramkę dla Warszawianki zdobył najlepszy jej gracz Andrzejewski po kombinacji z Burdą. Dla Cracovii padła samobójcza bramka ze strzału obrońcy Warszawianki. Warszawianka grała kombinacyjnie i bardzo szybko. Poza zdobywcą bramki wyróżnili się Dolecki i Burda, którzy przeprowadzili szereg niebezpiecznych akcji. Cracovia grała bardziej wypadami, w czym celował Kowalski.

Na turnieju było około tysiąca widzów, Temperatura wynosiła — 25 st., tak, że wielu zawodników jest przeziębionych.

Stan turnieju jest następujący:

	gier	p.	st.br.
1) Ferencvaros (Budapeszt)	3	5	4:0
2) Warszawianka	3	5	6:2
3) Rotweiss (Berlin)	3	3	3:2
4) Cracovia	3	3	2:2
5) K. T. H.	2	0	2:5
6) Jaworzyna	2	0	0:6

Zjazd książąt krwi

na ślubie księcia greckiego z księżniczką hanowerską

ATENY, 4. 1. W stolicy Grecji czynione są gorączkowe przygotowania do uroczystości zaślubin następcy tronu ks. Pawła z ks. Fryderyką Hanowerską. Zaślubiny odbędą się, jak wiadomo, w niedzielę, dnia 9 bm. Pracami nad

udekorowaniem miasta kieruje osobiście burmistrz Aten. Około 50 członków rodzin panujących weźmie udział w uroczystościach ślubnych.

Następca tronu ks. Paweł udaje się jutro na granicę jugosłowiań-

ską, celem powitania swej narzeczonej, która przybywa w dniu 6 bm. Z chwilą, gdy ks. Fryderyka Luiza przekroczy granicę grecką, we wszystkich miastach i gminach greckich gmachy publiczne będą udekorowane sztandarami narodowymi aż do dnia zakończenia uroczystości ślubnych.

W dniu 9 bm. o godzinie 8-ej rano 5 strażów armatnich obwieści ludności stolicy początek uroczystości, a w chwili gdy metropolita ateński udzieli w katedrze błogosławieństwa młodej parze, rozlegnie się 101 strzałów armatnich.

Ze wszystkich części kraju napływają podarunki dla pary książęcej. Miasta Grecji zachodniej ofiarowały ks. Pawłowi, który jest zamiłowanym lotnikiem, samolot sportowy.

Wśród przedstawicieli zagranicznych domów panujących, którzy przybędą na uroczystości ślubne w Atenach, wymienić należy ks. regenta jugosłowiańskiego Pawła z małżonką ks. Olga, księżstwa Kentu, następcę tronu rumuńskiego ks. Michała, który będzie družbą swego wuja, ks. Pawła greckiego, książąt duńskich Knuda, Aage i Eryka oraz wielu książąt niemieckich.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpal-ty (na wszystkich stronach po 6 szpal): na 1-ej stronie — 1 zł, w tekście (wśród artykułów) 80 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr., na ostatniej stronie — 70 gr. W Dodatku miesięcznym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1,50 zł., opisy specjalnych — 3 zł., lekarskie 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych“ liczy się za oddzielne wyrazy, — tusty druk — podwójnie. Ogłoszenie dysponowane tylko do wydania reklamowego oznacza się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Aleja Jerozolimska 3a — biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Ttel. 727-33.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Telefony 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Oddział miejski „ABC“ Al. Jerozolimska 3a. Tel. 66-333. Przyjmie interesantów codziennie w godzinach 17.30 — 19.00. ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Tel. 309-33. Kantor prenumeraty: Al. Jerozolimska 3a I piętro. Tel. 8-18-38. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimska 8a. Tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400. Skrzynka Poczтовая 745. Adres telegraficzny: ABC Warszawa. PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103. Tel. 11-44. Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań, 27 Grudnia 2, Włocławek, Cyganki 34, tel. 135, Kalisz, Rzeźnicza 4, Katowice, ul. Stawowa 16, tel. 318-28. PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziennikiem Sienkiewicz zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5.50. W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.

Redaktor naczelny: dr. Tadeusz Gluziński

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC“ Sp. z ogr. odp. Odbiór w „Drukarni Literackiej“, Warszawa, Al. Jerozolimskie 121

Redaktor odpowiedzialny: Bogusław Kopczyński.